

HELI KIVIMÄKI

TRAUMAN VANKI

Trauman vanki

Heli Kivimäki

Trauman vanki

© 2025 Heli Kivimäki

Kustantaja: BoD · Books on Demand,
Mannerheimintie 12 B, 00100 Helsinki, bod@bod.fi

Kirjapaino: Libri Plureos GmbH,
Friedensallee 273, 22763 Hampuri, Saksa

ISBN: 978-952-80-8460-0

1. VAATEHUONE

Istun hämärässä vaatehuoneessa kaksiomme perällä. Oven alta heijastuu eteisen kirkas valo. Olen käpertyneenä harmaan matkalaukun taakse mahdollisimman lähelle oviaukkoa, mutta tarpeeksi kauas humalaisilta silmiltä. Lapselle se olisi loistava paikka olla piilosilla tai leikkiä majassaan lymyilevää seikkailijaa, mutta mulle se on vain hetkellinen turvapaikka, jos tilanne taas eskaloituu, kuten meillä viikonloppuisin. En laske innoissani kymmeneen odottaen sitä hetkeä, kun mut vihdoin löydetään ja etsijän rooli vaihtuu. Mä en haluasi pelata tätä peliä. Tämä on sellainen, joka repii mut täysin kappaleiksi. Se pirstaloi sieluni pieniin osiin ja murusiin, josta taas kerran joudun rakentamaan kokonaista ihmistä pala kerrallaan.

Lasken sydämenlyöntejä, hitaasti kuluvia minuutteja ja jokainen sekunti vie mua lähemmäksi maksimaalista pelkotilaa. Osaan jo hallita tunnetta, jossa kaikki tuntuu ahdistavalta. Käsken pelkoani olemaan hiljaa. Muutama talvitakki, kesämekkoja, juhlahousut ja yksi Jaken vanha nahkarotsi roikkuu henkarissa suoraan yläpuolellani. Rotsi haisee tupakalle ja pilaantuneelle hapanimeläkastikkeelle. Sen revenneestä taskusta roikkuu pariton raidallinen puuvillasormikas ja povarista pilkottaa puolityhjä röökiaski. Rotsin vieressä on musta villakangastakki, jonka

helmaan on kiinnitetty keltainen heijastin hakaneulalla. Se vaappuu hiljaa puolelta toiselle, kuten humalassa kotiin saapuva Jake. Rotsin helmassa näkyy kuivunutta ketsuppia ja sen alin nappi repsottaa ohuen mustan langan varassa. Se kertoo Jakesta paljon. Välinpitämätön paskiainen.

Oikea käteni puristuu huomaamattani tiukasti nyrkkiin samalla kun vasen valmistautuu suojaamaan kasvojani. Ot-sallani vierivät hikikarpalot laskeutuvat kohti leukaa ja pelko täyttää kropan jokaisen solun. Silmäkulmassani tuntuu kuivahtanut kyynel. En tiedä onko se ilmestynyt siihen surun vai epäonnistumisen takia? Mun pitää nyt olla hiljaa ja huomaamaton. On hengitettävä lähes ääneti ja pysyttävä vahvana. Tämä kaikki kyllä loppuu, kunhan pysyn tarvittavan ajan piilossa, turvassa myrskyltä ja iskuilta. Sellainen on tämä piiloleikkimme. On tiedettävä juuri oikea aika, jolloin voin turvallisesti paeta. Pakoa varten tulee päästä nopeasti pois. Tämä on minulle tuttua, liiankin tuttua. Jalois-sani alkaa tuntua puutumista, mutta en voi vaihtaa asentoa. Ylimääräiset äänet saattaisivat koitua kohtalokseni. Työpäiväni alkuun on muutama tunti aikaa. Baarit ovat menneet kiinni ja pian tosielämäni trilleri saa jatko-osaa viimeviikkoiseen. Kaikki on valmiina lähtöäni varten. Olen valmistautunut paremmin kuin viimeksi. Nyt on vain odotettava Jaken saapuvan kotiin ja toivottava, että se sammuisi tyylilleen uskollisena nopeasti, ilman tappelua tai väitteilyä.

Sitten pääsen livahtamaan huomaamattomasti ulos ja töihin. En voi lähteä etukäteen, sillä en jaksanut useita tunteja kaupungilla kävelemässä ympäriinsä, enkä voi saapua työpaikalle liian aikaisin. Se alkaisi herättää jo epäilyksiä työkavereissa. Vahva ja peittävä meikkivoide on valmiina repussa, mikäli Jaken lyönti osuu pahasti ja pitää peitellä sen aikaansaamat jäljet. Ranteessani näkyy vielä puristusjälkiä edelliseltä viikonlopulta. Ne alkavat vaihtaa väriään keltaiseksi. Mustasta, vihreään sitten hiljalleen keltaiseen. Pidän keltaisesta väristä, mutta mustelmissa se on ruma. Tulee mieleen asfalttiin tallattu voikukka. Sellainen kai olen itsekin. Tallattu ja sitkeä yksilö, joka nousee aina uudestaan ylös. Onneksi kevät on tavallista viileämpi ja voin pukeutua pitkähihaiseen. Voin verhota totuuden mustaan neuletakkiini ilman kenenkään epäilyksiä.

Kukaan ei saisi tietää millaista selviytymistä elämäni on, eikä voisi aavistaa mitä elämässämme tapahtuu. Se mitä koen näiden seinien sisäpuolella jää tänne. Mä ja Jake ollaan onnellisia. Niin ainakin monet luulevat ja vain harva tietää totuuden. Nuoria ja toisilleen uskollisia. Sellaiseksi meidät kuvitellaan. Todellisuutta ei uskoisi kukaan. Ei, vaikka näyttäisin kaikki jäljet ja itkisin vuolaasti. Mä pyrin hymyilemään usein, vaikka sattuu. Hymyn taakse on helppo piiloutua. Teen työni moitteettomasti ja näytän mahdollisimman iloiselta huolimatta useista mustelmista tai kivusta, jota koen sisäisesti ja ulkoisesti.

En koskaan kerro yksityiskohtia mistään elämäämme liittyvästä asiasta, etten paljastaisi tätä totuutta. Mä olen vahva ja pidän koko kulissin niin hyvin kasassa, ettei paksun ja peittävän meikkivoiteeni alla piilevät mustelmat paljasta todellisuutta. Olen luonteeltani taistelija. Soturi, joka pitää myrskyssäkin suunnan tiukasti sovitussa. Huumorilla olen selvinnyt monista vaikeista tilanteista. Saatan nimittäin keksiä niin värikkään ja erikoisen selityksen mun mustelmille, että koko jäljen syntytarina unohtuu tarinaa sulatelllessa. Viimeksi tarinoin omiani sukulaistädille, joka kummasteli leuassani sinisenä hehkuvaa mustelmaa rippijuhlien buffetpöydässä. Kerroin, miten olin etsinyt kylpyammeen alta kissaa, jonka palleihin oli jäänyt ripsiharja kiinni. En tosin usko yhdenkään kollikissan kampaavan pyhimpänsä ripsiharjalla. Tädille se meni täydellisenä selityksenä ja siitä keskusteltiin pitkään vieraiden keskuudessa naureskellen ja ihmetellen. Sain aikaa piiloutua vierailta, kunnes joku löysi parempaa ihmeteltävää.

Eteisestä kuuluu ääntä. Avainta käännetään lukossa. Pidätän hengitystäni. Kuulen Jaken humalaista mörinää ja naisen kimeää kikatusta. Se ei taaskaan tullut yksin! Mua ärsyttää koko tilanne, mutta oman henkeni vuoksi on pysyttävä hiljaa. Onneksi muistin piilottaa takin ja kenkäni eteisestä, ettei Jake tajua mun olevan kotona. Tarkemmin ajatellen, sillä äijällä on nyt muuta mielessä

kuin kihlattunsa ja tämän naulakosta puuttuvat ulkovaatteet. Useasti olen ollut sille vain maalitauluna tai sylkykupina enkä sen ajatuksissa. Olen jo tottunut siihen tyhjyyteen sisälläni ja tunteeseen etten ole yhtään mitään. Suljen silmäni ja pidätän kyyneleitä. En tiedä miksi itken, kun pitäisi tuntea kai vihaa ja katkeruutta. Olen taas pelkkä soikea nolla ja mitätön. Olen kasvanut tuntien sitä tyhjää tunnetta lapsesta asti. Kuinka monesti olenkaan joutunut vierestä katsomaan tai kuuntelemaan Jaken pettämistä? Miksi silti toistuvista iskuista ja pettämisistä huolimatta uskon sen muuttuvan? Ehkä en halua palata kotiin ja myöntää epäonnistuneeni matkalla, jonne välttämättä tahdoin alaikäisenä lähteä. Mun oli pakko lähteä ja nyt on kestettävä sen päätöksensä seuraukset. Paluu ei olisi enää vaihtoehto. Se olisi viimeinen naula arkkuuni. Enkä mä epäonnistu ikinä! Saatatan joskus tehdä huonoja valintoja, mutta niitä en lähde kenellekään tarkemmin selittelemään. Näin mä koitan itseleni uskotella ja pysyn päätöksessäni.

Onneksi Jaken suostui muuttamaan pois Helsingistä, jonne ajattelemattomuuttani tuon kolmijalkaisen gigolon perässä tulini muuttaneeksi. Se oli rankka, mutta opettavainen kausi. Siltä reissulta jäi valtava määrä mustelmia ja unettomia öitä rautatieasemalla. Oli se kuitenkin parempaa kuin kotona, jossa vanhempien järjestämää teatteria säesti viinan höyryinen soperrus, tappelut ja tupakansavu.

Siihen päälle luokkakaverit, jotka räökkäsivät mua koko ala-asteen ja unohtivat hetkeksi olemassaoloni yläkou-lussa. Lukioajan nuo samaiset tyytit odottivat, koska mä lankean polvilleni ja romahdan niiden edessä. Mä lähdin pois, koska mulla ei ollut mitään menetettävää. Oli vain epämääräinen tie tuntemattomaan ja halu näyttää, että pär-jään mihin ikinä tieni viekään. Nyt se oli tuonut mut Tam-pereelle. Tuppukylästä ensin suurkaupungin vilskeeseen Helsinkiin ja sieltä tänne. Täältä oli juuri sopiva matka ko-tikonnuille ja tarpeeksi pitkä matka kenenkään ilmestyä yl-lätyskäynnille. Sopiva etäisyys pitää salassa kaikki tämä paska.

Kyllähän Jake osasi olla myös huomaavainen puoliso, kun-han ei koskenut alkoholiin, ainakaan paria kaljaa suurem-missa annoksissa. Selvänä se oli hyvä keskustelija ja tasa-vertainen kumppani. Kääntöpuoli siinä miehessä kuitenkin on kaikkea muuta. Olen aina kuitenkin ajatellut, ettei ku-kaan ole täydellinen. Myönnettäköön, että välillä meistä jo-kaisen olisi hyvä punnita vaakakupissa enemmän vikoja, kuin niitä muutamia hyviä juttuja, etteivät valinnat aina pääty totaaliseen kaaokseen. Mun on kyllä pitänyt lähteä Jaken luota kymmeniä kertoja! Aina se kuitenkin onnistuu kääntämään mun pääni. Anelee kauniisti anteeksiantoa ja vakuuttelee muuttuvansa turvalliseksi ja luotettavaksi. Vii-meisimmät keinot ovat tosin olleet aikuismaisen puhumi-sen sijasta uhkailua ja kiristystä. Mä en tahdo pyytää apua.

Tai en ehkä uskalla. Enkä mä haluasi paljastua raukka-
maiseksi tytöksi, jonka elämä onkin suossa rämpimistä
vailla selvää päämäärää. Siksi olen mieluiten hiljaa ja kes-
tän kaiken mitä eteen tulee. Mustelmat paranevat kyllä.

Viime viikon lauantaina Jake roikotti mua ranteista kiinni
pitäen parvekkeen reunalla ja kuiskasi: "Mä jään tänne kat-
somaan, kun sä putoat ja teeskentelen surua, kun ruumis-
auto noutaa sun läskin ruhosi pihamaalta". Ei se kuitenkaan
mua pudottanut. Pelotteli vain. Kiskoi ylös viime hetkellä
nauraen mulle samalla ivallisesti. Silloin mä koin ensim-
mäistä kertaa valtavaa raivoa sitä kohtaan. Olin niin vihan
ja pelon vallassa, etten tiedostanut mitä tein. Muistan otta-
neeni hyllystä kihlajaislahjaksi saadun hopeisen valokuva-
kehyksen ja iskin Jakea sillä päähän. Se osui suoraan sil-
mäkulmaan. Se koitti pistää vastaan, mutta purin siltä olka-
päästä palan pois ja löin munille niin lujaa kuin pystyin. En
huutanut apua, koska sitä ei koskaan aiemminkaan ollut
saapunut. Jake putosi maahan otsa ja olkapää veressä. Mä
juoksin rappuun ja sieltä ulos lähimpään metsään. Pysäh-
dyin vasta metsän reunassa kalliolle ja istuin alas tasaa-
maan hengitystäni. Puhelin pirisi hupparin taskussa. En
edes muistanut ottaneeni mitään mukaani. Kengätkin olivat
jalassa, vaikka luulin lähteneeni sukkasillani. Puhelin jat-
koi pirinäänsä ja vastasin hengityksen tasaannuttua hie-
man. Näin soittajan olevan isäni. Se oli taas päissään, kuten
yleensä silloin, kun ehti mulle aikaansa antamaan.

Koskaan se ei soittanut vain kysyäkseen miten mulla menee, saati sanomalla mitään kaunista tai kannustavaa. Isä hörisi jotain älytöntä pääkivustaan, joka ei lopu millään keinoilla, vaikka oli syönyt jo levyllisen särkylääkettä ja ottanut pari relaxsoivaa kyytipojaksi. Uskoakseni siihen vaikutti neste, jolla lääkkeet oli huuhdellut alas. Kuuntelin valitusta tovin ja laitoin luurin kiinni. Tiesin saavani siltä jälleen kymmeniä viestejä siitä, kuinka paska tytär olen, kun en auta sitä hädässä ja tee kuten hän olettaa mun toimivan. Se pommittaisi mua haukkumalla ja soittamalla kunnes joku viisaampi huomaisi sen touhut ja käskisi lopettaa tai isä sammuisi. Suurin osa mun muistoista isäni kanssa oli tätä samalla kaavalla menevää pettymysten tarinaa.

Kuuntelin vaatehuoneessa vielä kymmenisen minuuttia Jaken ja vosun touhuja. Siellä se idiootti laittoi soimaan meidän biisimme niille ja supisi lupauksiaan tuolle tyttöselle, joka ei varmasti tajunnut millaisen tyypin mukaan oli lähtenyt. Tyttö kihersi kuin teini ja mikäli yhtään vanha tyyli jatkui, Jaken hoidot olivat yleensä alaikäisiä tai juuri sen verran vanhoja, että ajokortin leimasta tarttui vielä mustetta sormiin tai ajo-oikeus salli vain mopolla ajon. Polvessani alkoi tuntua puutumisen merkkejä, sillä olin istunut piilossa jo pidemmän tovin. Tilaisuuteni tuli, kun ne menivät kiihkeän lääppimisensä jälkeen parvekkeelle röökille. Kuuntelin kun parvekkeen ovi vedettiin kiinni.

Varmoin askelin nousin piilostani. Vedin kengät ja takin yleni pimeässä vaatehuoneessa, avasin oven ja kävelin parvekkeen ovelle. Tartuin ovenkahvaan ja lukitsin sen sisäpuolelta samalla katsoen Jakea suoraan silmiin. En tiedä kumman ilme oli mieleenpainuvampi.

Muija ei selvästikään tiennyt olemassaoloani ennen tätä hetkeä. Sen silmät oli maalattu mintunvihreällä luomiväriillä, ja tekoripsien mitalla olisi voinut pyyhkiä kattokruunusta pölyt. Tietenkin sen etuvarustus oli juuri ja juuri teinin urheiluliivistä topattuun A kuppiin saavutettu. Taatusti sen kännykän pikavalinnoilla oli ensimmäisenä ”isi” ja soittoaänenä joku nykypäiväntekno rytkytys. Jake repi bokseissaan parvekkeen kahvaa vimmatusti kiroillen. Muija kiljui ja tukehtui samalla elämänsä ensimmäiseen Malbo-roon. Huomasin niiden vaatteet ja kännykät sohvalla. Kippasin koko vaatekasan haisevaan kissanhiekkalaatikkoon ja iskin koko erikoisen paistin uuniin. Hymyilin leveästi ja näytin keskaria lähtiessäni. Tämän matsin mä olin voittanut ja se tuntui mahdottoman hyvältä. Armoton huuto ”Vittu Mari, mä tapan sut” kaikui aamuyön rauhaisassa huminassa, kun kävelin puiston poikki työpaikalle.

Olo oli kevyt ja huoleton, eikä töissä tuntunut yhtään niin pelokkaalta kuin yleensä tällaisen yön jälkeen. Vasta työvuoroni jälkeen tajusin, että mun oli haettava kamat ja häivyttävä siitä kämpästä. Lähdeävä lopullisesti pois

Jaken luota ja aloitettava oma elämä ilman kulissia ja pelkoa. Kiertelin kämpille eri reittiä ja varmistin sen olevan tyhjä. Sohvalla oli kissanhiekkaa kourallinen. Jake oli siivonnut pahimmat jäljet. Luuli kai tämänkin episodin järjestävän esittämällä mallipoikaystävää moppi kourassa. Tästä ei enää Viledalla ja ruusuilla selvitä! Sen olin vihdoin päättänyt, vaikken tiennyt mistä sen kaiken voiman suureen päätökseeni olin saanut.

Tarkistin jokaisen huoneen ja huomasin olohuoneen pöydällä juna-aikataulut Helsinkiin. Se pakeni siis sinne, jotta voi taas parin päivän päästä tulla lepperellen takaisin. Exänsä tutuissa helmoissa se varmasti oli tai jonkun niistä monista naisistaan, joille se oli silmät kirkkaana selittänyt, miten on eroamassa, kunhan saa mun holhouksen siirrettyä itseltään pois. Niin narsisti äijä se oli. Exälleen se oli ker-tonut, miten mun mielenterveys on niin huonolla voinnilla, että hänet on määrätty mun holhoojaksi ja että mulla ei ole rahaa edes hoitaa omia laskujani. Hän tietenkin on minusta vain niin huolissaan, ettei kerta kaikkiaan voi jättää mua yksin tai heitteille. Mua pitää ensin auttaa, jotta voi elää pyhimyksenä. Vain Jake voi keksiä jotain niin älytöntä ja sen entinen kihlattu tietysti uskoo kaiken, mitä sille sanotaan. Se muija oli kuin heikkolaatuinen talouspaperi. Hemmetin kova imukyky, mutta ihan pehmeä ja leviää käsiin.

Mä ehdin tovin miettiä seuraavaa siirtoani. Silmiini osui pöydällä lojuva sanomalehti. Erityisesti mielenkiintoni herätti ilmoitus ”Vuokrataan pieni yksiö Tammelasta”. Tarkastelin ilmoitusta ja pohdin voisiko kohtaloni olla tuossa. Sen enempää empimättä näppäilin numeron ja kohta jo kävelin kohti Tammelaa. Osoitelappu kädessäni seisoin mai tokahvin värisen luhtitalon pihassa. Äkkiseltään talo vaikutti niin isolta, että siellä olisi voinut majoittaa lähes koko Tampereen. B rapun ovella oli betoninen kukkaruukku ja siinä kolme keltaista orvokkia. Melkoisen lahjakas visuaalisti oli asetellut koko komeuden keskelle ruosteisen tuhkakupin ja yhden muovivirusun. En minäkään mikään hortonomi ole, mutta hieman tuo nauratti.

2. RAIDALLISET TAPETIT JA RULLAKKO

Kämppä oli yksinkertaisesti niin ruma, ettei siitä saisi yhtään edustavaa kuvaa sisustuslehteen, vaikka sinne toisi rekallisen pastellisävyisiä sisustustyynyjä ja tunnelmalliset lamput Artekin tuolien viereen. Ruskeat ja kulahtaneet raitatapetit kiersivät ympäri seiniä. Niissä oli runsaasti tahroja ja nauvoja siellä täällä. Ilmeisesti edellinen asukas oli leikkinyt humalassa naulapistoolilla tai lienee olleen taiteen ystävä ja peitelleen nuo karmeat raitatapetit taulujen alle. Vaatehuoneesta oli tehty sauna ja ilmanvaihto hoidettu epämääräisesti poraamalla pesuhuoneen ja eteisen väliseen seinään 3 sormen mentävää aukkoa katonrajaan. Rakentamisesta en toki tiedä paljoakaan, mutta uskallan väittää, ettei tuo omalaatuinen sauna ole saanut lopputarkastuksessa hyväksytyn leimaa ilman hintalapultaan suurta konjakkipulloa tai ylimääräistä setelinippua tarkastajan kouraan.

Vuokraisäntä oli asuvalintansa ansiosta kuin suoraan 70-luvulta. Tiukkaan prässätyissä, kamelinruskeissa samettifarkuissaan ja räikeän sävyisessä paidassaan hän katseli mua epäröiden. Olohuoneesta oli näkymä vastapäiseen asuntoon ja viereiselle torille. Ranskalaiselta parvekkeelta kantautui katusoittajan sävelet sisälle ja ilmassa leijui torikojuista tulvivat tuoksut. Keittokomero oli niin kompakti kooltaan, että sen sisustaisi.

**RAAKA PROOSA NAISEN TAISTELUSTA ÄIDIKSI JA SINUKSI ITSENSÄ KANSSA.
PÄÄHENKILÖN OMAKUVAA MUOVAAVAT LAPSUUDESSA KOETUT TRAUMAT,
SEKÄ MANIPULOINTI JA VÄKIVALTAINEN SUHDE.**

**HÄNEN SISÄINEN MATKANSA ON JATKUVAA KAMPPAILUA, JOSSA VUORIN
VAIhtelevat SINNIKKYYS JA USKO ONNISTUMISEEN, SEKÄ PETTYMYS JA
PALUU LAPSENA KOETTUIHIN PETTYMYKSIIN JA ALKOHOLISMIN
TUOMAAN TURVATTOMUUTEEN.**

**KESKEISEKSI NOUSEE ROHKEUS OTTAA ASKEL KOHTI ITSENÄISTÄ ELÄMÄÄ
JA TAHTOTILA OLLA AINOASTAAN OMAN ELÄMÄNSÄ JA VALINTOJENSA VANKI.**

**IRONINEN, MUSTALLA HUUMORILLA MAUSTETTU TARINA NOSTAA ESIIN MYÖS
VAHVAN FEMINISTISEN AJATUSMAAILMAN, JOSSA ITSEKUNNIOITUKSEN PUUTE
JA MUIDEN ODOTUSTEN TÄYTTÄMINEN SAAVAT TAISTELUN TUNTUMAAN
LOPUTTOMALTA KAMPPAILULTA VAILLA SELKEÄÄ PÄÄMÄÄRÄÄ.**

**LISÄKSI NAISEN KUNNIOITUS ISOVANHEMPIAAN KOHTAAN NOUSEE PÄÄHENKILÖN
VOIMAVARAKSI JA SAMALLA MYÖS POHJUSTAA ENTISESTÄÄN IKÄVÄÄ JA KAIPUUTA.**

**ÄIDIKSI TULEMINEN MURSKAA HAAVEET ERAKOITUMISESTA JA HERÄTTÄVÄT VAHVAT
SYLLISYYDEN TUNTEET KUN MUKAAN ASTUU PSYKIATRINEN SAIRAUUS.
TAISTELU JATKUU, MUTTA RATKAISUN ALKU ONKIN YKSI PIENISTÄ
AJATUKSEN PIRSTALEISTA.**

